

Příchod (= přicházení) (adventus)

Již pouhé vnímání, pokud mu správně rozumíme (a pokud o něm dost víme), je přesvědčivým dokladem skutečné orientace nejen člověka, ale živých bytostí vůbec, na to, co „tu“ ještě není, ale co přichází. Ve skutečné „přítomnosti“ dopadá množství různých fotonů na obě sítnice našich očí, ale my už „vidíme“ strom, zvíře nebo druhého člověka. K našemu bubínku doléhají různé zvukové vlny, ale my už slyšíme promluvu nebo melodii (což znamená nejen retenci toho, co právě předcházelo, ale také protenci toho, co teprve přichází). Při prvním ochutnávání vína se oddáme nejprve čichovým vjemům, a pak jsme připraveni na vjemy chuťové. Atd. To vše znamená, že už samy „věci“, tj. předmětné skutečnosti, nám nejsou přítomny, pokud na jejich příchodu nespoluúčastujeme. Nejsme-li náležitě připraveni na to, co přichází, tak to pro nás nezačne přicházet (leda jako cosi pro nás ničivého). Sám charakter pravých jsoucen (jakožto událostného dění, které má počátek průběh a konec) už znamená, že samo jsoucnost je orientováno na aktivní účast na svém dění, tj. že toto dění vykonává tím, že tihne k těm svým vlastním fázím, které ještě nenastaly, ale které se – z budoucnosti – blíží. Tím spíše to platí o naší vnímavosti vůči nepředmětným skutečnostem, pro něž je příznačné, že „přicházejí“ z budoucnosti (nikoli budosti), očekávajíce naši (nebo něčí) aktivní spoluúčast.

Z toho vyplývá, že soustředěnost starořeckých myslitelů na „aktuální přítomnost“ měla redukcionistický charakter“ skutečné je pouze to, co aktuálně „jest“ (co je aktuálně jsoucí), zatímco z minulosti zůstávají jen kauzální následky, které ovšem rovněž musí být „aktuálně jsoucí“. Naproti tomu z budoucnosti nám nejsou jako „aktuálně jsoucí“ dány ani nejmenší závdavky, leda v tom, co zůstává z minulosti a přítomnosti; pravá budoucnost je tedy naprosto nejsoucí a proto o ní nemůže být nic řečeno. Ani ona širší koncepce kauzality, jakou známe ze starého Řecka, nezná žádnou „z budoucnosti přicházející“ skutečnost; dokonce ani zbytky mytických a náboženských představ o osudu a osudovém určení nepočítají s ničím „z budoucnosti přicházejícím“, nýbrž umisťují ona osudová určení a osudné věštby do minulosti, předcházející pak nastávajícímu vyplňování předpověděného v čase směrem do minulosti.

(Písek, 040508-1.)